

Reakcia MF SR na hodnotenie daňového zaťaženia KI

Dobrý deň,

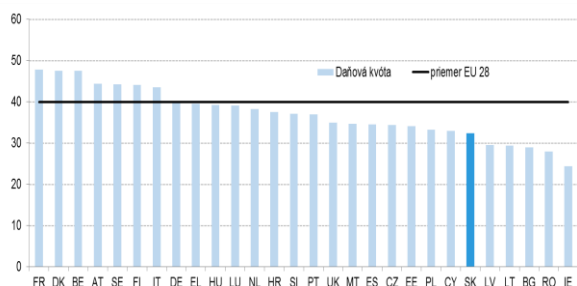
dovoľte nám touto cestou oficiálne zareagovať na spôsob verejnej komunikácie odhadov Konzervatívneho inštitútu o veľkosti daňovo-odvodového zaťaženia v SR. Viaceré, až expresívne, vyjadrenia o alarmujúcej veľkosti daňového zaťaženia v SR, vychádzajú z ojedinelého konceptu Konzervatívneho Inštitútu (KI). Ten okrem množstva metodických prešľapov v kalkulácii daňového zaťaženia „priemerného obyvateľa“ postráda ten najhlavnejší prvok transparentného indikátora a to jeho medzinárodnú porovnateľnosť. Zásadne nesúhlasíme s ohýbaním faktov, ktoré zavádzajú verejnosť. Použitím rovnakého konceptu v prípade iných krajín EÚ by výsledkom bolo ešte viac „alarmujúcejšie“ daňové zaťaženie optikou konceptu KI než v prípade SR. Porovnanie je založené na verejne dostupných a overiteľných zdrojov údajov z Eurostatu a OECD. Okrem iného si záverom dovoľujem uviesť aj viacero metodických prešľapov v koncepte KI.

- Podľa Konzervatívneho inštitútu zamestnancovi s priemernou mzdou zostáva po zaplatení všetkých daní mesačne iba 38,1 % (484 eur) z nákladov práce¹ a uvedené zaťaženie konštatuje ako alarmujúce. **Chýba však akákoľvek relevantná zmienka o porovnaní miery jeho zaťaženia v EÚ, či regióne V4** pri použití obdobného konceptu kalkulácie daňového bremena. Dôvodom absencie je snaha autorov o senzáciu za každú cenu na úkor vypovedacej schopnosti indikátora, ktorý neumožňuje overiť jeho koncept v medzinárodnom meradle a odpovedať, ako by obstálo daňové bremeno SR v konkurencii iných krajín. Nižšie si Vám dovoľujem uviesť reálne fakty o porovnaní výšky daňovo-odvodového zaťaženia v EÚ z viacerých uhlov pohľadu², ktoré sú dlhodobu transparentne komunikované, medzinárodne zaužívané a ktoré používajú výrazne menej „expertných predpokladov“ pre finálne vyčíslenie indikátora:
 - V rámci EÚ je podiel vybraných daní a odvodov na výkone ekonomiky v SR **výrazne pod priemerom EÚ**. Na základe tohto ukazovateľa má SR **šieste najnižšie daňovo-odvodové zaťaženie v EÚ (Graf 1)**. Obzvlášť v porovnaní s krajinami V4 a Rakúskom má SR **najnižší podiel daní a odvodov na HDP (Graf 2)**.

¹ Priemerná mzda za rok 2015 bola vo výške 883 eur, čomu zodpovedajú náklady práce vo výške 1 230 eur

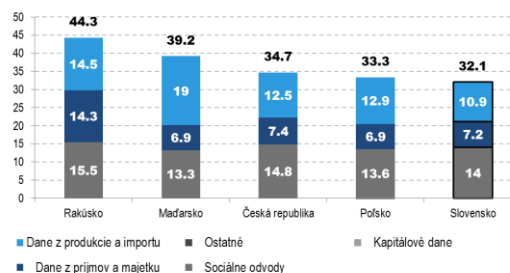
² Údaje sú za rok 2015 - posledné dostupné medzinárodne porovnateľné údaje

Graf 1: Podiel daní a odvodov na HDP, 2015

Zdroj: Eurostat

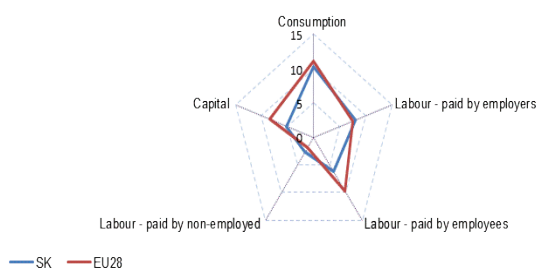
Graf 2: Dane a odvody na HDP, dekompozícia V4 ,2015

Zdroj: Eurostat

- Aj pri pohľade optikou zdanenia jednotlivých ekonomických aktivít (spotreba, príjem, kapitál a pod.) je zdanenie v SR **výrazne podpriemerné** (Graf 3 a Tab. 1).

Graf 3: Porovnanie zdanenia ekonomických aktivít, v % HDP, 2015

Zdroj: Eurostat

Tabuľka 1: Porovnanie zdanenia ekonomických aktivít, implicitné daňové sadzby, 2015

9. najnižšie zdanenie spotreby v EÚ a najnižšie vo V4
(implicitná/efektívna sadzba DPH zo spotreby = 19 % v SR, ČR 24,9 %, HU - 32,4 %, PL - 19,6 %)

18. najnižšie zaťaženie práce v EÚ a 2. najnižšie vo V4 (SR - 36,7 %, ČR - 39,3 %, HU - 41,8 %, PL - 34,1 %)

Najnižšie zaťaženie energií v EÚ a V4

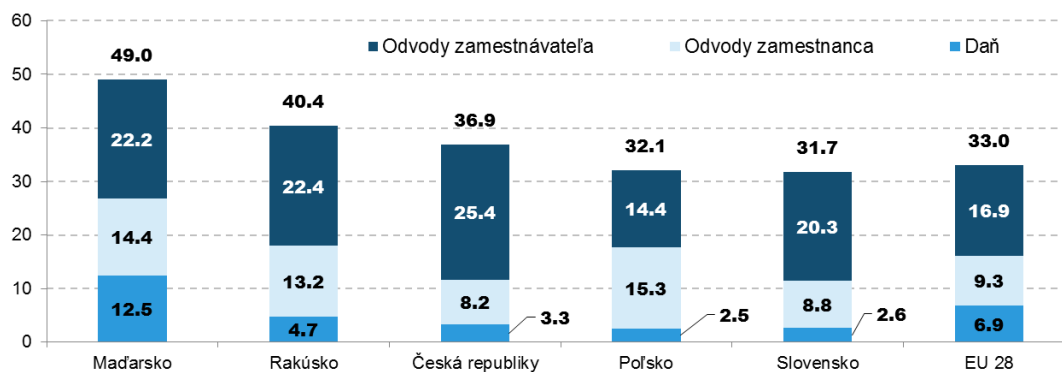
2.najnižšie zaťaženie majetku v EÚ a najnižšie vo V4

Poznámka: EÚ - 28. krajín

Zdroj: Eurostat a Eurostat

- Daňové a odvodové zaťaženie práce nízko príjmového zamestnanca (zarábajúceho 50 % priemernej mzdy) merané prostredníctvom daňového klinu je **najnižšie v rámci V4 a aj pod úrovňou priemeru EÚ**. Daňové a odvodové zaťaženie práce zamestnanca s priemernou mzdou sa nachádza na úrovni priemeru EÚ.

Graf 4: Daňový klin pre nízko príjmového zamestnanca (2015, v % nákladov práce)³

Zdroj: OECD

³ Posledné dostupné údaje v uvedenej štruktúre notifikácie deficitu a dlhu

- **Výpočet obsahuje viacero metodických nepresností, ktoré do veľkej miery ovplyvňujú výslednú hodnotu** a nie sú vo výpočte adekvátne zohľadnené:
 - v prvom rade autori používajú **nesprávnu definíciu dane**, nakoľko za daň považujú aj povinné platby do súkromných spoločností, s ktorými vláda nevie nijako nakladať, čo je v rozpore s medzinárodne zaužívanou definíciou daní⁴ (napr. platby do II. piliera, ktoré zamestnanci šetria na svojich súkromných účtoch považujú za daň a niečo o čom rozhoduje vláda, čo v skutočnosti neplatí)
 - ide o **výrazne zjednodušujúcu metodiku a logiku**, kde s cieľom popularizácie a alarmovania spoločnosti zámerne absentuje:
 1. akákoľvek úvaha, že **výrazná časť daní sa spätne v danom roku prerozdeľuje vo forme dávok**, ktoré sa opäť spotrebúvajú (t.j. zaťaženie by v uvedenej úvahe "priemeru" KI malo byť ponížené o vyplácané dávky ako sú dôchodky, prídavky na deti, príspevky pri narodení, príspevky ZŤP a pod.)
 2. do výpočtu vstupujú aj platby za, ktoré jednotlivec dostáva priamu protihodnotu a preto **nemôžu byť považované za daň, ale ide o tržby a produkciu verejnej správy, za ktorú verejná správa poskytuje protihodnotu vo forme služby alebo tovaru** (poplatok za likvidáciu odpadu, parkovné, lístok na MHD)
 3. zmienka o skutočnosti, že technika výpočtu bremena u „priemerného daňovníka“ **nie je pri jednotlivých daniach** (resp. v krokoch výpočtu) **konzistentná**, nakoľko v prípade odvodov absentuje zahrnutie existujúcich úľav a výnimiek (oslobodenie pre dlhodobo nezamestnaných, výnimky pre dohodárov, OOP na zdravotných odvodoch a pod.), rovnako to platí aj v rozdielnom zaťažení viacerých úväzkov, ktoré nie je zohľadnené
 4. výpočet zaťaženia DPH **nesprávne predpokladá jednotnú sadzbu DPH** vo výške 20 % (čo kontrastuje s realitou - znížená sadzba, resp. oslobodené služby od DPH), **uvažuje so 100 % úspešnosťou výberu dane** (čo nadhodnocuje bremeno, s ktorým skutočne vláda operuje) a navyše **neuvažuje s úsporami domácností** s tvrdením, že úspory sú odložená spotreba a budú minuté v budúcnosti. Výpočet však hovorí o roku 2016, je teda korektné brať do úvahy iba výdavky týkajúce sa tohto roku.
 5. existujú pochybnosti o správne použitých predpokladoch o počte obyvateľov a ekonomicky pracujúcich osôb použitých v kalkuláciách v čase, ktoré nie je možné transparentne overiť - údaje nie sú k dispozícii

Ministerstvo financií SR

⁴ „Tax is a compulsory unrequited payment to the government“ ([OECD](#)) alebo [Eurostat resp. EÚ](#).